

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

7. De causa materiali, seu de eo, qui potest excommunicari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

nioribus propriae, in quibus tuto possit esse, & ibi, petita licentia proprii diocesis, iurisdictionem in suos exercere, & consequenter poterit excommunicare. Rursus potest Papa, & Concilium Generale, quoscumque, cuiuscumque diocesis excommunicare. Episcopus vero, & reliqui Praelati, non, nisi suos subditos, quamuis aliquando possint non subditos excommunicare, puta, quando ratione delicti commissi in eius territorio, vel ratione contractus ibidem initi, vel ratione rei ibi sitae ad eius iurisdictionem aliquo modo pertinent; tunc enim, prout ius exegerit, ratione praedictorum, poterit excommunicare, ut habetur cap. 1. de privilegiis, in 6. & licet hoc caput sit de privilegiatis, eadem est ratio de non subditis, ut Doct. notant communiter, cum quibus consentit Ange. ver. excommunicatio. 1. §. 9.

De causa materiali, seu de eo, qui potest excommunicari.

CAPUT VII.

Materialis verò causa excommunicationis duplex est, remota, & propinqua. Remota est subiectum ipsum, seu persona, quae excommunicatur. Propinqua est causa in ipso subiecto, propter quam excommunicatur. Remota ergo causa, scilicet, qui potest excommunicari, est homo determinatus, baptizatus, viuis, inferior, subditus. Dicitur primo, Homo, tam masculus, quam foemina; nec enim aues, locustae, aut reliqua animalia excommunicari possunt; ut enim haec non communicant nobiscum in bonis illis, de quibus supra dictum est, ita, nec excommunicari possunt, ut late per Io. de Ligna, in tracta. de censur. eccles. §. 9. in prin. Dicitur, determinatus, quia tota ciuitas, aut collegium simul excommunicari non potest per sententiam, nisi in particulari excommunicandi distinguantur, ita habetur cap. Romana. §. in vniuersitatem, de sen. excom. in 6. Sufficeret autem, si ratione criminis determinarentur, ut qui hoc, vel istud commiserunt, excommunicentur; tunc enim non est periculum, ne excommunicatio cadat super innocentes. Per ius autem potest vniuersalis excommunicatio ferri, sed tunc non ligat, nisi eos, qui postea ipsum ius transgrediuntur. Dicitur, baptizatus, quia, nec Turcae, nec in-

fideles

fideles alij excommunicari possunt, cum Ecclesie membra non sint; non enim excommunicatur, nisi qui prius communicabat; immo nec Cathecumenus, quia nondum pertinet ad iurisdictionem Ecclesie. Arg. c. veniens de presb. non baptizat. Dicitur inferior, quia nullus se ipsum potest excommunicare, quamuis condatur vniuersalem ordinationem. Arg. l. qui iurisdictioni, ff. de iurisd. omn. iudi. vt si Episcopus excommunicet omnes ludentes, si ipse luserit, non incurrit. ita habet S. Thom. 4. dist. 18. q. 2. art. 2. Host. in summ. de sent. excomm. §. quis valeat, & ratio est, quia non habet in se iurisdictionem, nisi denunciauerit illam excommunicationem, vt latam à superiore; tunc enim, si contraueniret, contraheret, sed non à se, sed à superiore esset tunc excommunicatus. Similiter nullus potest superiorem excommunicare. Host. in summ. de excomm. §. quis valeat; vnde Papa à nullo excommunicari potest, quia non habet superiorem, vt habetur can. cuncta per mundum. q. 3. Dicitur subditus, id est eius subiectus iurisdictioni; nec enim illi possunt ab Ordinario ipso excommunicari, qui priuilegio Apostolico exempti sunt ab eius iurisdictione, cap. cum capella, & ibi Doct. de priuileg. & cap. porro, eodem tit. nisi in tribus casibus, cap. præcedenti notatis. Similiter nec alij non subditi, nisi in eisdem casibus. Dicitur viuus, quia mortuus propter nullum peccatum in vita commissum potest excommunicari, licet excommunicatio facta in vita duret post mortem, cap. à nobis. 2. de sent. excomm. Potest quidem excommunicatio à iure contracta in vita declarari post mortem, vt fit in defunctis hæreticis, vt habetur, cap. si quis, de hære. & Glos. in d. cap. à nobis. & Host. num. 12. Potest etiam ab excommunicatione contracta in vita absolui post mortem; tamen excommunicari post mortem non potest, secundum communem sententiam Theologorum, & Canonistarum. Quicquid dicant Glos. cap. si quis, de hære. & ibi Panorm. & Glos. cap. Iudæi, 2. de Iudæ. Hi igitur sunt, qui excommunicari possunt.

De materiali causa proxima excommunicationis.

CAPVT VIII.

CAusa materialis proxima est peccatum, non quodcūq; sed mortale; nemo enim contrahit excommunicationem, nisi interueniente mortali peccato; nec fulminari

excom-